

II ZLW ds. tworzenia PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żywnów PLH260036

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Zweryfikowany system
zarządzania
środowiskowego
PL 2.30-002-00

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Obszar Natura 2000 Ostoja Żyznów PLH260036 – zagrożenia, cele, działania ochronne

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Znany i uznany system zarządzania środowiskowego
PL 2 36 002 60

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Informacje dotyczące zagrożeń, celów działań ochronnych i propozycji działań ochronnych pochodzą z ekspertyzy przyrodniczej sporządzonej na potrzeby opracowania PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żywnów, obejmującej tereny położone poza terenami będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Przedmioty ochrony w obszarze – objęte opracowaniem

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Siedliska przyrodnicze

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha]	Ocena ogólna	
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	0,23	U1	
6210	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	2,59	U2	

Siedliska przyrodnicze

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha]	Ocena ogólna	
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	0,54	U2	
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	180,25	U1	

Siedliska przyrodnicze

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha]	Ocena ogólna	
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	34,40	U2	

Gatunki zwierząt

Kod	Nazwa	
1060	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	
6177	modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	

Gatunki zwierząt

Kod	Nazwa	
1014	poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	
1032	skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	

Gatunki zwierząt

Kod	Nazwa	
1163	głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	 <p>17:32 14/LIP/2020</p>
1016	1016 poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	

Gatunki zwierząt

Kod	Nazwa	
1098	minogi czarnomorskie <i>Eudontomyzon</i> spp.	 A black sea lamprey is shown in a blue container. The lamprey is long, eel-like, and has a dark, segmented body. It is curled in a loose S-shape. A timestamp '17:34 14/LIP/2020' is visible in the bottom right corner of the image.
5339	różanka <i>Rhodeus amarus</i>	 A common bream is shown in a blue container. The fish is silver with a slightly darker dorsal side and a lighter belly. It is facing left. A timestamp '15:54 14/LIP/2020' is visible in the bottom right corner of the image.

Zagrożenia

- Zagrożenia to czynniki, które odpowiadają za oceny niezadowalającą „U1” lub złą „U2” dla poszczególnych parametrów i wskaźników stanu ochrony

Skala ocen stanu zachowania: FV (właściwy), U1 (niezadowalający), U2 (zły)

- Zagrożenia rozpatrywane i opisywane są z pozycji przedmiotów ochrony
- Zagrożenia mogą być wykorzystane we wszystkich postępowaniach ocenowych dotyczących planów i przedsięwzięć w obszarze lub jego sąsiedztwie

Cele muszą być:

- a) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- b) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- c) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- d) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć: pożądaný stan musi być:
 - ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony;
 - odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków wymienionych w załączniku II występujących w tych obszarach;
 - odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Cele działań ochronnych zostaną uszczegółowione na etapie projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żywnów. Zapoznanie się z nimi będzie możliwe na etapie prowadzonych konsultacji społecznych do gotowego projektu planu zadań ochronnych.

Działania ochronne

- proste i zrozumiałe
- możliwe do osiągnięcia
- osadzone w perspektywie 10 lat

Zagrożenia, cele i działania
ochronne przedmiotów ochrony
w obszarze Natura 2000
Ostoja Żywnów PLH260036
- propozycje zapisów do PZO

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne
ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

Na obszarze Natura 2000
Ostoja Żyznów
stwierdzono 1 płat
siedliska 3150

Powierzchnia zajęcia przez
siedlisko: 0,23 ha

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
<p>3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiska mi z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i></p>	<p>J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p>	<p>J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie K01.02 Zamulenie K02.02 Nagromadzenie materii organicznej</p>

Zagrożenia istniejące:

J03.01 - Niska różnorodność form życiowych i różnorodności gatunkowej.

K02.01 - Ekspansja trzciny pospolitej *Phragmites australis* - zmiany sukcesyjne w przypadku małych zbiorników mogą doprowadzić do zmniejszania się powierzchni zbiornika a tym samym siedliska.

Zagrożenia potencjalne:

J02.01- Niekorzystne zmiany w obrębie struktury i funkcji siedliska na skutek obniżenia poziomu lustra wód gruntowych (przesuszenie lub wyschnięcie siedliska).

J02.05 - Zmiany gospodarowania wodami - melioracje okolicznych terenów.

K01.02 - Zamulenie powoduje wypływanie zbiornika i jego zarastanie.

K02.02 - Sukcesywne zmniejszane się powierzchni zbiornika w wyniku rozrostu szuwaru i wypływanie misy zbiornika z powodu naturalnych procesów ekologicznych.

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*)

Murawy kserotermiczne

Na obszarze Natura 2000
Ostoja Żyźnów stwierdzono
6 płatów siedliska 6210

Powierzchnia zajęcia przez
siedlisko: 2,59 ha

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
<p>6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)</p>	<p>A03.03 - Zaniechanie /brak koszenia. A04.03 - Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu. I01- Obce gatunki inwazyjne. I02 - Problematiczne gatunki rodzime. J03.01 - Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. K02.01- Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – ekspansja krzewów i podrostu drzew. J03.01 - Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska.</p>	<p>A11- Inne rodzaje praktyk rolniczych.</p>

Zagrożenia istniejące:

A03.03 - Zaprzestanie użytkowania sprawia, że murawy ulegają degradacji, objawiającej się pogorszeniem struktury, składu gatunkowego siedliska oraz wkraczaniem krzewów i nalotu drzew oraz eliminacją gatunków światłolubnych.

A04.03 - Zarzucenie ekstensywnej gospodarki pasterskiej prowadzi do przemian sukcesyjnych, głównie w kierunku bardziej mezofilnych zbiorowisk murawowych oraz zbiorowisk zaroślowych.

I01- Zmiany naturalnego składu gatunkowego zbiorowiska na skutek wkraczania przymiotna białego *Erigeron annuus*.

I02 - Rozprzestrzenianie taksonów ekspansywnych m.in. kostrzewy czerwonej *Festuca rubra*, śliwy tarniny *Prunus spinosa* jest przyczyną wypierania światłolubnych gatunków typowych dla muraw kserotermicznych.

J03.01- Mała powierzchnia siedliska, niski udział gatunków charakterystycznych.

Zagrożenia potencjalne:

A11- Brak działań ochronnych lub wykonywanie działań w niewłaściwy sposób (nieodpowiednie terminy koszenia, brak zbioru skoszonych runi, nieproporcjonalnie dobrana obsada zwierząt) mogą doprowadzić do: obniżenia bioróżnorodności muraw, eutrofizacji siedliska, mechanicznego niszczenia szaty roślinnej.

6410 - Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Stwierdzono 1 płat siedliska 6410

Powierzchnia zajęcia przez siedlisko:
0,54 ha

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Zweryfikowany system
zarządzania
środowiskowego
PL 0 26 1000 00

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
<p>6410 Zmienneow ilgotne łąki trzęślicow e (<i>Molinion</i>)</p>	<p>G05.07 - Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak. J03.01-Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska.</p>	<p>A03.03 - Zaniechanie /brak koszenia. A04.03 - Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu. I02 - Problematiczne gatunki rodzime. J02.01- Melioracje i osuszanie ogólnie. K02.01- Zmiana składu gatunkowego (sukcesja). K02.02 - Nagromadzenie materii organicznej.</p>

Zagrożenia istniejące:

G05.07 - Niewłaściwe, zbyt wczesne koszenie.
J03.01- Niski udział gatunków charakterystycznych.

Zagrożenia potencjalne:

A03.03 - Zarzucenie brak koszenia spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli, co doprowadzi do zmiany i zubożenia składu gatunkowego.

A04.03 - Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli, co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego.

I02 - Wkraczanie gatunków ekspansywnych roślin zielnych (m.in. śmialka darniowego *Deschampsia caespitosa*, jeżyn *Rubus sp.*, pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*). Ekspansja gatunków rodzimych może prowadzić do ujednoczenia składu gatunkowego płatów siedliska.

J02.01 - Fitocenozy te są wrażliwe na zmiany stosunków wodnych, szczególnie na osuszenie i zwiększenie ruchu wody w glebie.

K02.01- Porzucenie tradycyjnego sposobu użytkowania, powodujące zarastanie krzewami lub dominację ekspansywnych gatunków. Wiąże się to z zanikaniem licznych gatunków charakterystycznych oraz zaburzeniem struktury zbiorowisk i ich przekształceniem w inne typy zbiorowisk.

K02.02 - Nagromadzenie materii organicznej (wojłoku) skutkuje zmianą warunków siedliskowych.

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Stwierdzono 44 płatów siedliska 6510

Powierzchnia zajęcia przez siedlisko: 180,25

Zagrożenia

Przedmi ot ochrony	Istniejące	Potencjalne
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkow ane ekstensy wnie (<i>Arrhena therion elatioris</i>)	A02 - Zmiana sposobu uprawy. J03.01-Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. I02 - Problematyczne gatunki rodzime. A03.03 - Zaniechanie, brak koszenia. X - Brak zagrożeń i nacisków I01 - Obce gatunki inwazyjne. K02.02 - Nagromadzenie materii organicznej.	A03.01 - Intensywne koszenie lub intensyfikacja. A03.03 - Zaniechanie, brak koszenia. K02.01- Zmiana składu gatunkowego (sukcesja). K02.02 - Nagromadzenie materii organicznej. A02 - Zmiana sposobu uprawy.

Zagrożenia istniejące:

A02 - Powierzchnia siedliska rozorana lub uległa przekształceniu w sady, powierzchnia siedliska zmniejsza się, dookoła płaty niekoszone lub przekształcone w grunty orne, siedlisko z tendencją do podsiewania traw.

J03.01 - Pofragmentowana powierzchnia płatu, podzielona polami oraz zmniejszanie powierzchni siedliska będące efektem zaorania; mała powierzchnia siedliska, mała liczba gatunków charakterystycznych, niezadowalający udział dobrze zachowanych płatów.

I02 - Ekspansja gatunków rodzimych może prowadzić do ujednolicenia gatunkowego płatów siedliska. Z gatunków ekspansywnych obserwowano ostrożeń łąkowy *Cirsium rivulare* i śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, stwierdzono obecność ekspansywnego gatunku mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea*. Ekspansja gatunków rodzimych może prowadzić do ujednolicenia gatunkowego płatów siedliska.

A03.03 - Zaniechanie, brak koszenia.

I01 - Z gatunków inwazyjnych pojedynczo spotykany szczaw omszony *Rumex confertus*. Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedlisk.

K02.02 - Obecność wojloku powoduje zmiany warunków siedliskowych.

Zagrożenia potencjalne:

A03.01 - Zbyt intensywne koszenie może doprowadzić do zubożenia składu gatunkowego.

A03.03 - Zaniechanie, brak koszenia.

K02.01 - Zarastanie przez krzewy i podrost drzew; ubożenie składu gatunkowego.

K02.02 - Obecność wojloku powoduje zmiany warunków siedliskowych.

A02 - Powierzchnia siedliska rozorana lub uległa przekształceniu w sady, powierzchnia siedliska zmniejsza się, dookoła płaty niekoszone lub przekształcone w grunty orne, siedlisko z tendencją do podsiewania traw.

9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Na obszarze
Natura 2000 Ostoja
Żyznów
stwierdzono 9
płatów siedliska
9170

Powierzchnia
zajęcia przez
siedlisko: 34,40 ha

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

	Zagrożenia	
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	B02.04 - Usuwanie martwych i umierających drzew. I01 - Obce gatunki inwazyjne. I02 - Problematiczne gatunki rodzime. B07 - Inne rodzaje praktyk leśnych.	X - Brak zagrożeń i nacisków

Zagrożenia istniejące:

B02.04 - Zbyt małe zasoby martwej materii organicznej oraz grubowymiarowego martwego drewna stojącego i leżącego, a w konsekwencji deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych i martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.

I01 - Zmiany naturalnego składu gatunkowego zbiorowiska na skutek wkraczania gatunku inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* i dębu czerwonego *Quercus robur*.

I02 - Z gatunków ekspansywnych obecne wiązy. Gatunki ekspansywne mogą wypierać gatunki charakterystyczne dla siedliska.

B07 - zniekształcenia siedliska na skutek obecności obcych dla siedliska gatunków drzew - sosny.

Brak zagrożeń potencjalnych.

1060 - czerwонецzyk nieparek
Lycaena dispar

Na obszarze
Natura 2000 Ostoja
Żyznów
stwierdzono
4 stanowiska

Powierzchnia
zajęcia przez
siedlisko: 22,23 ha

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
1060 czerwończyk nieparek <i>Lycena dispar</i>	A03.01 - Intensywne koszenie lub intensyfikacja. A03.03 - Zaniechanie /brak koszenia. A04.03 - Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu. K02.01 - Zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	B01 - Zalesianie terenów otwartych. J02.01 - Zасыpywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie.

Zagrożenia istniejące:

A03.01 A03.03, A04.03, K02.01 - Najważniejszym zagrożeniem dla gatunku jest odchodzenie od tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki łąkarskiej, powodujące uruchomienie procesu zarastania lub dominację gatunków ekspansywnych.

Zagrożenia potencjalne:

B01- Zalesianie terenów otwartych.

J02.01- Osuszanie terenów powoduje zmiany gatunkowe w siedlisku, wypieranie gatunków roślin żywicielskich.

6177 - modraszek telejus
Phengaris teleius

Na obszarze
Natura 2000
Ostoja Żywnów
stwierdzono 4
stanowiska

Powierzchnia
zajęcia przez
siedlisko: 4,56 ha

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
<p>6177 - modraszek telejus</p> <p><i>Phengaris teleius</i></p>	<p>A03.01- Intensywne koszenie lub intensyfikacja. A03.03 - Zaniechanie /brak koszenia. K02.01 - Zmiana składu gatunkowego (sukcesja). J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie.</p>	<p>A04.01 - Wypas intensywny. A07 - Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych.</p>

Zagrożenia istniejące:

A03.01, A03.03 - Nieodpowiednio prowadzone zabiegi koszenia (zaniechanie koszenia, zbyt wczesny jego termin, niewłaściwa metoda oraz zbyt intensywny wypas czy koszenie) doprowadzają do karłowacenia roślin i przekształcenia siedliska w ubogie murawy. Skutkuje to wycofywaniem się roślin żywicielskich dla chronionego gatunku.

K02.01 – Porzucenie koszenia powoduje uruchomienie przemian sukcesyjnych.

J02.01 - Osuszanie terenów powoduje zmiany gatunkowe w siedlisku, powodujące wypieranie roślin żywicielskich.

Zagrożenia potencjalne:

A04.01 - Wypas intensywny.

A07 - Stosowanie chemicznych środków ochrony roślin bezpośrednio wpływa na zwiększoną śmiertelność gatunków chronionych.

1014 - poczwarówka zwężona
Vertigo angustior

Na obszarze Natura
2000 Ostoja Żywnów
stwierdzono 14
stanowisk

Powierzchnia zajęcia
przez siedlisko:
472,26 ha

	Zagrożenia	
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
1014 - poczwarówka zwiężona <i>Vertigo angustior</i>	A03.03 - Zaniechanie /brak koszenia. B01- Zalesianie terenów otwartych. I01- Obce gatunki inwazyjne. K02 - Ewolucja biocenotyczna, sukcesja. J02.05.04 - Zbiorniki wodne. A08 - Nawożenie. A03.01- Intensywne. koszenie lub intensyfikacja E03.01 - Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych.	J02.01- Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie. K01.03 - Wyschnięcie. M01.02 - Susze i zmniejszenie opadów. A02.03 - Usuwanie trawy pod grunty orne. A03.01- Intensywne koszenie lub intensyfikacja. J02.05.04 - Zbiorniki wodne.

Zagrożenia istniejące:

A03.03- Łąki na stanowisku nie są koszone, przez co zarastają nalotem drzew i krzewów, część nieużytkowana.

B01- Potencjalnym zagrożeniem byłoby pogłębienie przepływającego przez stanowisko rowu, powodujące nadmierne odwodnienie siedlisk.

I01- Fragment dogodnego siedliska w przeszłości został zalesiony.

K02 - Inwazyjną nawłocia *Solidago sp.*, zarastający nalotem drzew i krzewów.

J02.05.04 - Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

A08 - Splyw powierzchniowy z pól.

A03.01- Uprawnych na stokach doliny zwiększa eutrofizację siedliska.

Potencjalnym zagrożeniem byłoby zbyt intensywne koszenie. Płat wilgotnych użytków zielonych i zbiorowisk szuwarowych w dolinie Korzennej. Zróżnicowane użytkowanie – niektóre łąki koszone zbyt intensywnie. Rozległy płat wilgotnych łąk, zbiorowisk szuwarowych i zadrzewień legowych w dolinach Kacanki i Korzennej. Zróżnicowane użytkowanie – część koszona zbyt intensywnie.

E03.01- Punktowo problemem jest zasypywanie terenu odpadami.

Zagrożenia potencjalne:

J02.01-Potencjalnym zagrożeniem byłoby pogłębienie rowu odprowadzającego wodę do Koprzywianki, powodujące nadmierne przesuszenie siedliska. Potencjalnym zagrożeniem byłoby pogłębienie Kacanki lub zlokalizowanych w dolinie rowów melioracyjnych, skutkujące nadmiernym przesuszeniem terenu.

K01.03 - Wyschnięcia siedlisk

M01.02 - Na antropopresję mogą nakładać się niekorzystne zmiany klimatyczne prowadzące do zmniejszenia sumy opadów.

A02.03 - Zajmowanie łąk pod uprawy.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

K01.03 - Wyschnięcia siedlisk

M01.02 - Na antropopresję mogą nakładać się niekorzystne zmiany klimatyczne prowadzące do zmniejszenia sumy opadów.

A02.03 - Zajmowanie łąk pod uprawy.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

J02.05.04 - Bardzo mały płat turzycowisk, w miejscu potencjalnych siedlisk gatunku w dolinie strumienia funkcjonują stawy rybne. Na części działek w sąsiedztwie stanowiska powstają niewielkie stawy rybne.

1032 - skójką gruboskorupowa
Unio crassus

Na obszarze Natura
2000 Ostoja Żywnów
stwierdzono 5
stanowisk

Powierzchnia zajęcia
przez siedliska:
47,11 ha

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
<p>1032 - skójką gruboskor upowa</p> <p><i>Unio crassus</i></p>	<p>A08 – Nawożenie. E03 - Odpady, ścieki X Brak zagrożeń i nacisków. J02.10 - Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia. J02.05.05 - Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy. J03.02 - Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.</p>	<p>J02.02 - Usuwanie osadów (mułu...).</p> <p>J02.03 - Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych.</p> <p>J02.10 - Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia.</p> <p>A08 - Nawożenie. E03 - Odpady, ścieki.</p>

Zagrożenia istniejące:

A08-Odcinek o wąskich strefach buforowych, pod wpływem spływu powierzchniowego z sąsiednich pól uprawnych.

E03-Koryto rzeczne mocno zaśmiecone.

J02.10-Potencjalnym zagrożeniem byłoby dalsze ograniczanie bądź likwidacja stref buforowych. Odcinek w przeszłości uregulowany, podlegający spontanicznej renaturyzacji. Zagrożeniem dla populacji gatunku jest dopływ z oczyszczalni ścieków i sąsiadujących z korytem zabudowań. Koryto i brzegi okresowo wykaszane.

J02.05.05- Odcinek pomiędzy piętrzącą wodę zaporą MEW w Rybnicy.

J03.02- Zbiornik zaporowy Szymanowice, oddziałującym na wahania poziomu wody.

Zagrożenia potencjalne:

J02.02 - Usuwanie osadów (mułu...).

J02.03 - Bezpośrednim zagrożeniem dla gatunku byłyby prace regulacyjne.

J02.10 - Potencjalnym zagrożeniem byłoby dalsze ograniczanie bądź likwidacja stref buforowych. Odcinek w przeszłości uregulowany, podlegający spontanicznej renaturyzacji. Zagrożeniem dla populacji gatunku jest dopływ z oczyszczalni ścieków i sąsiadujących z korytem zabudowań. Koryto i brzegi okresowo wykaszane

A08 - Odcinek o wąskich strefach buforowych, pod wpływem spływu powierzchniowego z sąsiednich pól uprawnych.

E03 - Koryto rzeczne mocno zaśmiecone.

1163 - głowacz białopłetwy
Cottus gobio

Na obszarze Natura
2000 Ostoja Żywnów
stwierdzono 1
stanowisko

Powierzchnia zajęcia
przez siedlisko:
17,32 ha

Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
	Istniejące	Potencjalne
1163 - głowacz białopletwy <i>Cottus gobio</i>	X - Brak zagrożeń i nacisków	J02.05.05 - Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy. J02.03 - Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych. H01.05 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem. H01.08 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych. H01.04 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych za pośrednictwem przelewów burzowych lub odpływów ścieków komunalnych. C01.01- Wydobywanie piasku i żwiru.

Brak zagrożeń istniejących

Zagrożenia potencjalne:

Potencjalnymi zagrożeniami dla przedmiotów ochrony są ingerencje w dno i brzegi koryta rzeczne oraz zanieczyszczenia zmieniające właściwości fizykochemiczne wody.

1016 -poczwarówka jajowata
Vertigo moulinsiana

Na obszarze Natura
2000 Ostoja Żyznów
stwierdzono 6
stanowisk

Powierzchnia zajęcia
przez siedliska:
433,25 ha

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne
<p>1016 - poczwarówka jajowata</p> <p><i>Vertigo moulinsiana</i></p>	<p>A08 - Nawożenie. E01.03 - Zabudowa rozproszona. B02.02 -Wycinka lasu. J02.05.04 - Zbiorniki wodne. E03.01 - Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych. K02 - Ewolucja biocenotyczna, sukcesja. A03.01- Intensywne koszenie lub intensyfikacja.</p>	<p>J02.01 - Zасыpywanie terenu, melioracje i osuszanie. K02 - Ewolucja biocenotyczna, sukcesja. K01.03 - Wyschnięcie. M01.02 - Susze i zmniejszenie opadów. J02.05.04 - Zbiorniki wodne.</p>

Zagrożenia istniejące:

A08 - Płat podmokłych zbiorowisk szuwarowych i zadrzewień łęgowych przy stawach rybnych. W otoczeniu pola uprawne i sady, z których spływ powierzchniowy może zwiększać eutrofizację siedliska.

E01.03 - W bezpośrednim sąsiedztwie obecna także rozproszona zabudowa.

B02.02 - Niewielki płat podmokłych zbiorowisk szuwarowych na dopływie Korzennej. Na stoku doliny wycięty fragment lasu.

J02.05.04 - Na fragmencie zlokalizowany staw, większe fragmenty zajmowane są pod stawy rybne, część siedliska zajęto pod budowę nowego zbiornika p-poż.

E03.01 - Rozległy płat wilgotnych użytków zielonych, zbiorowisk szuwarowych i zadrzewień łęgowych w dolinie Kacanki. Punktowo zagrożeniem jest zasypywanie siedlisk odpadami, głównie biomasą z pobliskich ogrodów.

K02- Przyspieszenie jego ładowacenie, w dłuższej perspektywie, szczególnie jeśli doszłoby do zaburzenia stosunków wodnych, zagrożeniem jest sukcesja w kierunku zbiorowisk leśnych. Stanowisko obejmuje zbiorowiska szuwarowe na brzegach wypływających stawów i zadrzewień łęgowych w dolinie zasilającego je strumienia. Zbiorniki podlegają powolnemu wypłycaaniu.

A03.01- Intensywne koszenie lub intensyfikacja.

Zagrożenia potencjalne:

J02.01 - Potencjalnym zagrożeniem byłoby osuszenie terenu.

K02 - Przyspieszenie jego ładowacenie, w dłuższej perspektywie, szczególnie jeśli doszłoby do zaburzenia stosunków wodnych, zagrożeniem jest sukcesja w kierunku zbiorowisk leśnych.

Stanowisko obejmuje zbiorowiska szuwarowe na brzegach wypływających stawów i zadrzewień łęgowych w dolinie zasilającego je strumienia. Zbiorniki podlegają powolnemu wypłycaaniu.

K01.03 - Wyschnięcie.

M01.02 - Na antropopresję mogą nakładać się niekorzystne zmiany klimatyczne prowadzące do zmniejszenia sumy opadów.

J02.05.04 - Na fragmencie zlokalizowany staw, większe fragmenty zajmowane są pod stawy rybne, część siedliska zajęto pod budowę nowego zbiornika p-poż.

1098 - minogi czarnomorskie
Eudontomyzon spp.

Na obszarze Natura
2000 Ostoja Żywnów
stwierdzono 2
stanowiska

Powierzchnia zajęcia
przez siedliska:
41,54 ha

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Znany i uznany system
zarządzania
środowiskowego
PL 0 26 100 00

Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
	Istniejące	Potencjalne
1098 - minogi czarnomorskie <i>Eudontomyzon spp.</i>	X - Brak zagrożeń i nacisków.	J02.05.05 - Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy. J02.03 - Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych. H01.05 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem. H01.08 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych. H01.04 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych za pośrednictwem przelewów burzowych lub odpływów ścieków komunalnych. C01.01 - Wydobywanie piasku i żwiru.

Brak zagrożeń istniejących.

Zagrożenia potencjalne:

Potencjalnymi zagrożeniami dla przedmiotów ochrony są ingerencje w dno i brzegi koryta rzeczne oraz zanieczyszczenia zmieniające właściwości fizykochemiczne wody.

5339 - różanka *Rhodeus amarus*

Na obszarze Natura 2000 Ostoja Żywnów stwierdzono 1 stanowisko

Powierzchnia zajęcia przez siedlisko: 5,58 ha

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
	Istniejące	Potencjalne
5339 - różanka <i>Rhodens amarus</i>	X - Brak zagrożeń i nacisków.	J02.05.05 - Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy. J02.03 - Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych. H01.05 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem. H01.08 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych. H01.04 - Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych za pośrednictwem przelewów burzowych lub odpływów ścieków komunalnych. C01.01 - Wydobywanie piasku i żwiru

Brak zagrożeń istniejących.

Zagrożenia potencjalne:

Potencjalnymi zagrożeniami dla przedmiotów ochrony są ingerencje w dno i brzegi koryta rzeczne oraz zanieczyszczenia zmieniające właściwości fizykochemiczne wody.

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	U1	<ul style="list-style-type: none"> -Utrzymanie siedliska na powierzchni 0,23 ha; - Zachowanie siedliska istniejącego oraz przywrócenie właściwego stanu zachowania. 	w okresie obowiązywania PZO.
6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	U2	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie siedliska na powierzchni 2,59 ha; - Poprawa stanu siedliska, podniesienie stanu zachowania siedliska z U2 na co najmniej U1. - Utrzymanie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 10% w poszczególnych płatach siedliska; - Niedopuszczanie do rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochronnych (5E4D, 4152). 	w okresie obowiązywania PZO.
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	U2	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie siedliska na powierzchni 0,54 ha; - Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochrony czynnej (koszenie wraz z wywiezieniem biomasy). 	w okresie obowiązywania PZO.
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	U1	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie siedliska na powierzchni 180,25 ha; - Poprawa stanu zachowania siedliska, podniesienie stanu zachowania siedliska poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochrony czynnej (koszenie wraz z wywiezieniem biomasy); - Niedopuszczenie do rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochronnych (D00D, CC6A, 9C45, 40D4). 	w okresie obowiązywania PZO.
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	U2	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie siedliska na powierzchni 34,40 ha; - Poprawa stanu zachowania siedliska, podniesienie stanu zachowania siedliska z U2 na, co najmniej U1; - Niedopuszczanie do rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochronnych (D12F, 48A3, B2F0); - Pozostawienie większej ilości martwego drewna (całych pni drzew) – osiągnięcie zasobów martwego drewna na poziomie >20 m³/ha i martwe drewno wielkowymiarowe >5 szt./ha (D12F, DFAC, D7D2, 08AB, 24FD, 1156, A368, 48A3, B2F0). 	w okresie obowiązywania PZO.

Gatunki zwierząt

Przedmiot ochrony	Stan ochronny	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	FV	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie dotychczasowego stanu liczebności populacji; - Utrzymanie ekstensywnych formy użytkowania łąk; - Zapobieganie zarastaniu siedliska. 	w okresie obowiązywania PZO.
6177 modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	U1	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczebności gatunku. Minimalny wzrost liczebności w okresie 3 lat można oszacować na około 30% aktualnego stanu populacji; - Przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów oraz ekspansywnych bylin); - Utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnych form użytkowania łąki; - Utrzymanie składu florystycznego charakterystycznego dla siedlisk. 	w okresie obowiązywania PZO.
1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	U1	-Utrzymanie istniejącej powierzchni stanowisk i poprawa stanu siedlisk zarastających przez trzcinę, krzewy i drzewa, wyłączonych z użytkowania kośnego lub zbyt intensywnie koszonych.	w okresie obowiązywania PZO.

Gatunki zwierząt

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1032 skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	U1	- Poprawa stanu siedliska i zwiększenie populacji gatunku w obszarze, to jest: realizacja działań mających na celu poprawę jakości hydromorfologicznej i fizykochemicznej wód; umożliwienie odbudowy stabilnej, rozradzającej się populacji o prawidłowej strukturze wiekowej, w której obecne będą osobniki młode (do 3 lat) oraz osobniki w wieku rozrodczym (3-6 lat).	w okresie obowiązywania PZO.
1163 głowacz białopletwy <i>Cottus gobio</i>	U1	- Udrożnienie cieków wodnych, umożliwiając wędrówkę tarlową; - Powiększenie populacji oraz udziału przedmiotów ochrony w zespole ryb i minogów; - Zwiększenie ilości dogodnych siedlisk.	w okresie obowiązywania PZO.
1016 poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	FV	- Utrzymanie istniejącej powierzchni stanowisk i obecnego stanu siedlisk.	w okresie obowiązywania PZO.

Gatunki zwierząt

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1098 minogi czarnomorskie <i>Eudontomyzon</i> spp	U1	<ul style="list-style-type: none"> - Udrożnienie cieków wodnych, umożliwiając wędrówkę tarlową; - Powiększenie populacji oraz udziału przedmiotów ochrony w zespole ryb i minogów; - Zwiększenie ilości dogodnych siedlisk. 	W perspektywie 5-10 lat od obowiązywania dokumentu.
5339 różanka <i>Rhodeus amarus</i>	U2	<ul style="list-style-type: none"> - Udrożnienie cieków wodnych, umożliwiając wędrówkę tarlową; - Powiększenie populacji oraz udziału przedmiotów ochrony w zespole ryb i minogów. - Zwiększenie ilości dogodnych siedlisk. 	W perspektywie 5-10 lat od obowiązywania dokumentu.

Działania Ochronne

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

EMAS
Zatwierdzony system
zarządzania
środowiskowego
PL 0 26 000 00

- Poste i zrozumiałe
- Możliwe do osiągnięcia
- Osadzone w perspektywie 10 lat
- Wykonawcą działań ochronnych będzie zarządca terenu

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

Działania ochronne

1. Ograniczenie zarastania

(Ręczne usuwanie trzciny i innych wysokich roślin ziemnowodnych na około 50% powierzchni z wywiezieniem biomasy - Działania ciągłe pomiędzy 16 października a końcem lutego.)

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*)

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

1. **Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony** (Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe- działanie ciągłe)

Działania fakultatywne:

1. Wycinanie drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy

(Wycinka przy lub poniżej szyi korzeniowej. Sukcesywnie po ok. 30% powierzchni na rok, na najbardziej zarośniętych powierzchniach siedliska. Usunięcie powstałej biomasy z miejsca zabiegu - Działanie ciągłe do czasu odkrzewienia powierzchni - pomiędzy 16 października a końcem lutego).

2. Wypas

(wskazane owce, kozy obsada pomiędzy 0,3-1 DJP/ha z wykoszeniem niedojadów (raz w roku lub raz na 2 lata). Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu) - Działanie ciągłe - od 1 maja do 15 października.

3. Koszenie/ścinanie z wywiezieniem biomasy

(Zabieg koszenia przeprowadzać od środka na zewnątrz powierzchni. W przypadku powierzchni większych niż 0,5 ha pozostawienie fragmentów nieskoszonych 15-20% powierzchni działki rolnej (co roku inne fragmenty nieskoszone). Obowiązek zebrania i usunięcia skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy) w terminie do 2 tygodni po pokosie siano powinno zostać usunięte z działki rolnej - Działanie ciągłe - w terminie od 1 sierpnia do 31 października (w przypadku braku możliwości wypasu).

4. Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych

(Zaleca się usuwanie przymiotna białego *Erigeron annuus* poprzez regularne koszenie minimum dwa razy do roku. W przypadku początkowych faz ekspansji skuteczne jest również wrywanie lub wykopywanie osobników nawłoci) - Działanie ciągłe w terminie: Koszenie - I termin maj, II termin sierpień; Wrywanie: całorocznie.

6410 Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

- Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony** (Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe- działanie ciągle)

Działania fakultatywne:

- Koszenie/ściananie z wywiezieniem biomasy**

(Zabieg koszenia przeprowadzać ręcznie lub lekkim sprzętem od środka na zewnątrz powierzchni. Minimum 30% rocznie (optymalnie 50%) w każdym roku na innej powierzchni. Dopuszczalne jest koszenie 100% co 2 lata. Koszenie na wysokości 5-15 cm. Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu) – Zabieg o charakterze ciągłym. Kosić od 15 września do 30 października.

- Wypas**

(wskazane zwierzęta gospodarskie (spasanie powierzchni obsadą do 1DJP/ha; dopuszcza się wypas - owce, kozy obsada pomiędzy 0,3-1 DJP/ha. Po zakończeniu wypasu wykosić niedojady. Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu) - Działanie ciągle - od 1 maja do 15 października.

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

- **Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony** (Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe- działanie ciągłe)

Działania fakultatywne

1. Koszenie/ścinanie z wywiezieniem biomasy

(Zabieg koszenia przeprowadzać od środka na zewnątrz powierzchni, sprzętem mechanicznym niepowodującym naruszenia wierzchniej warstwy gleby. Na powierzchniach powyżej 1 ha pozostawić ok 15-20% pow. nieskoszonej. Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonaniu zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu). Działania prowadzić zgodnie z wymogami pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego 2014-2020, ukierunkowanego na ochronę siedliska 6510 - Działanie ciągłe - w terminie od 1 sierpnia do 31 października (w przypadku braku możliwości wypasu).

2. **Wypas** – (zwierzętami gospodarskimi prowadzony zamiast drugiego pokosu, spaszanie powierzchni obsadą do 1 DJP/ha. Dopuszcza się wypas całoroczny przy obsadzie zwierząt od 0,5 do 1,0 DJP/ha. Po zakończeniu wypasu wykosić niedojady. Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonaniu zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu). Działania prowadzić zgodnie z wymogami pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego 2014-2020, ukierunkowanego na ochronę siedliska 6510 - Działanie ciągłe. W terminie od 1 maja do 15 października).

3. **Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych** (zaleca się usuwanie nawłoci późnej *Solidago gigantea* poprzez regularne koszenie minimum dwa razy do roku. W przypadku początkowych faz ekspansji skuteczne jest również wrywanie lub wykopywanie osobników nawłoci. Przy dużym zagęszczeniu nalotu dopuszcza się również użycia środków chemicznych na liście - działanie ciągłe w terminie: Koszenie - I termin maj, II termin sierpień, Wrywanie: całorocznie).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Działania ochronne

1. Utrzymanie pożądanego charakteru siedliska

Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z typem siedliska przyrodniczego -działanie ciągłe.

2. Zwiększenie udziału starych i zamierających drzew

Ograniczenie wycinania martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym - Działanie ciągłe.

3. Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych

- Sukcesywne usuwanie gatunku inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* z runa zielnego. Usuwanie z gleby w całość (wrywanie) lub w przypadku dużych powierzchni koszenie niecierpka. Koszenie przeprowadzić na etapie kwitnienia, przed zawiązaniem się torebek nasiennych. Skutki koszenia monitorować, w przypadku odbijania się roślin, zabieg powtórzyć. Biomase od razu wywieźć z powierzchni operacyjnej w szczelnych workach na miejsce kompostowania bądź spalić - Przed rozpoczęciem kwitnienia - maj. Ze względu na różnice fenologiczne w danym roku, właściwą porę zabiegu określić w oparciu o zwiad terenowy.

- Sukcesywne usuwanie dębu czerwonego *Quercus rubra* z runa i podszytu poprzez wrywanie siewek oraz wykopywanie lub mechaniczne ścinanie większych okazów. W latach następnym po zabiegu usuwać ewentualne odrosty gatunku - Całorocznie.

1060 czerwończyk nieparek

Lycaena dispar

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

1. Zachowanie siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony (Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe- działanie ciągłe)

Działania fakultatywne

1. Koszenie/ ścinanie z wywiezieniem biomasy

(Koszenie raz na dwa lata, nie wcześniej niż w końcu sierpnia, z zebraniem i wywozem biomasy - Co dwa lata, koniec sierpnia

2. Wypas (Dopuszcza się wypas bydła z obciążeniem max. 0,5 DJP/ha. Zabieg traktować jako uzupełnienie koszenia skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu) - Działanie ciągłe - od 1 maja do 15 października.

3. Wycinanie drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy.

Zabiegi odkrzaczania w przypadku pokrycia krzewami i nalotem drzew powierzchni większej niż 30%. - Częstotliwość zabiegów uzasadniona stanem siedliska. Zabiegi powinny zostać przeprowadzone pod koniec września. W przypadku 1060 zabieg odkrzaczania można przeprowadzić w przeciągu najbliższych 5 lat.

6177 modraszek teleju

Phengaris teleius

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

- **Zachowanie siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony** (Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe- działanie ciągle)

Działania fakultatywne

1. Koszenie/ ścinanie z wywiezieniem biomasy

(Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe bez nawożenia. Pokos metodami nieinwazyjnymi dla wierzchniej pokrywy glebowej, na wysokości 10-15 cm. Koszenie powinno odbywać się mozaikowo i rotacyjnie 1/3 powierzchni w odstępach 3-letnich. Pozostawić liniowe fragmenty wzdłuż rowów, w celu zachowania wysokiej roślinności odpowiedniej dla mrówek. W danym roku powierzchnia koszona nie powinna przekraczać 50% siedliska. Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu) - Działanie ciągle od 15 września do 30 października.

2. Wycinanie drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy. Karczowanie wycinanie roślinności krzewiastej i drzewiastej ograniczającej wzrost roślin żywicielskich - Częstotliwość zabiegów uzasadniona stanem siedlisk.

1014 poczwarówka zwężona

Vertigo angustior

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

- **Zachowanie siedlisk gatunku stanowiącego przedmiot ochrony.**
Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.
- **Utrzymanie prawidłowego poziomu wilgotności gruntu.** Podczas prowadzenia prac utrzymaniowych na ciekach i konserwacji rowów melioracyjnych oddziaływujących na płaty siedliska gatunku, zapewnienie utrzymania wysokiego poziomu wód gruntowych (grunt wyraźnie wilgotny lub mokry) poprzez dostosowanie rzędnej dna i/lub zastosowanie urządzeń umożliwiających okresowe lub ciągle piętrzenie wody. Cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.

Działania fakultatywne

1. Koszenie/ ścinanie z wywiezieniem biomasy

Zabieg koszenia przeprowadzać ręcznie lub sprzętem mechanicznym nie powodującym naruszenia wierzchniej warstwy gleby, od środka na zewnątrz powierzchni. Koszenie na ok. 20% powierzchni działki rocznie, w każdym roku na innej powierzchni, od 15 września do 30 października, na wysokości ok. 10-15 cm lub prowadzić użytkowanie zgodnie z wymogami pakietów działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, ukierunkowanych na ochronę zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, łąk wilgotnych lub torfowisk. Nie dotyczy działek, na których w danym roku prowadzona będzie eliminacja trzciny (działanie A2). Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu). Cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.

2. Ograniczenie ekspansji trzciny. Koszenie najsilniej zarośniętych trzcina płatów siedliska dwukrotnie, w okresie maj-czerwiec i wrzesień-październik, na tych samych powierzchniach, do czasu zredukowania zwarcia do poziomu 20%, wywóz biomasy, po tym okresie wprowadzenie działania A5 –Koszenie/ścinanie z wywiezieniem biomasy. Działanie ciągle do czasu odsłonięcia powierzchni.

3. Ograniczenie sukcesji drzew i krzewów. Wycinka drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy, do uzyskania zacienienia mniejszego niż 40% powierzchni działki. Zabieg prowadzić w okresie od połowy października do końca lutego - Działanie ciągle do czasu odsłonięcia powierzchni.

1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo*

Działania ochronne

Działanie obligatoryjne

- **Zachowanie siedlisk gatunku stanowiącego przedmiot ochrony poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Utrzymanie prawidłowego poziomu wilgotności gruntu.**

Podczas prowadzenia prac utrzymaniowych na ciekach i konserwacji rowów melioracyjnych oddziałujących na płaty siedliska gatunku, zapewnienie utrzymania wysokiego poziomu wód gruntowych (grunt wyraźnie wilgotny lub mokry) poprzez dostosowanie rzędnej dna i/lub zastosowanie urządzeń umożliwiających okresowe lub ciągłe piętrzenie wody. Cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.

1032 skójką gruboskorupowa

Unio crassus

Działania ochronne

- **Poprawa jakości fizykochemicznej i chemicznej wód rzecznych.**

Nie odprowadzanie do rzek i ich dopływów ścieków bytowo-gospodarczych, przemysłowych i rolniczych. Kontrola jakości wód odprowadzanych do rzek z zakładów przemysłowych i instalacji służących do oczyszczania ścieków i, w razie potrzeby, dostosowywanie wydajności procesów oczyszczania, tak by wprowadzane do rzek wody nie powodowały obniżenia oceny poszczególnych parametrów jakości wód poniżej wartości właściwych dla klasy II. Cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.

- **Odtworzenie i utrzymanie dobrej jakości hydromorfologicznej rzek.**

Zachowanie jakości hydromorfologicznej w zakresie naturalnego charakteru brzegów oraz geometrii i mobilności koryta. Zachowanie, a tam gdzie została usunięta – umożliwienie spontanicznego odtwarzania się strefy roślinności brzegowej o urozmaiconej strukturze. Pozostawienie kształtowania koryta procesom naturalnym. Przy prowadzeniu prac utrzymaniowych niezbędnych dla zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do rzeki należy uwzględnić konieczność:

- ograniczenia zasięgu ingerencji do minimum gwarantującego zabezpieczenie zagrożonego mienia,
- zachowania zasad dobrej praktyki utrzymania rzek,
- stosowania rozwiązań o możliwie najmniejszym wpływie na jakość hydromorfologiczną rzeki,
- prowadzenia robót poza okresem od 1 marca do 31 lipca, za wyjątkiem sytuacji nagłych, związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia. Cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.

1163 głowacz białopłetwy

Cottus gobio

Działania ochronne

- **Ograniczenie ingerencji w koryta rzeczne** (niezbędne prace wykonywać pod nadzorem ichtiologicznym) -
- **Odtworzenie i utrzymanie dobrej jakości hydromorfologicznej rzek.** Zachowanie jakości hydromorfologicznej w zakresie naturalnego charakteru brzegów oraz geometrii i mobilności koryta. Zachowanie, a tam gdzie została usunięta – umożliwienie spontanicznego odtwarzania się strefy roślinności brzegowej o urozmaiconej strukturze. Pozostawienie kształtowania koryta procesom naturalnym. Przy prowadzeniu prac utrzymaniowych niezbędnych dla zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do rzeki należy uwzględnić konieczność:
 - ograniczenia zasięgu ingerencji do minimum gwarantującego zabezpieczenie zagrożonego mienia,
 - zachowania zasad dobrej praktyki utrzymania rzek,
 - stosowania rozwiązań o możliwie najmniejszym wpływie na jakość hydromorfologiczną rzeki. Prowadzenia robót poza okresem od 1 marca do 31 lipca, za wyjątkiem sytuacji nagłych, związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia.

1098 minogi czarnomorskie *Eudontomyzon* spp

Działania ochronne

- **Ograniczenie ingerencji w koryta rzeczne** (niezbędne prace wykonywać pod nadzorem)
- **Odtworzenie i utrzymanie dobrej jakości hydromorfologicznej rzek.** Zachowanie jakości hydromorfologicznej w zakresie naturalnego charakteru brzegów oraz geometrii i mobilności koryta. Zachowanie, a tam gdzie została usunięta – umożliwienie spontanicznego odtwarzania się strefy roślinności brzegowej o urozmaiconej strukturze. Pozostawienie kształtowania koryta procesom naturalnym. Przy prowadzeniu prac utrzymaniowych niezbędnych dla zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do rzeki należy uwzględnić konieczność:
 - ograniczenia zasięgu ingerencji do minimum gwarantującego zabezpieczenie zagrożonego mienia,
 - zachowania zasad dobrej praktyki utrzymania rzek,
 - stosowania rozwiązań o możliwie najmniejszym wpływie na jakość hydromorfologiczną rzeki. Prowadzenia robót poza okresem od 1 marca do 31 lipca, za wyjątkiem sytuacji nagłych, związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia.

5339 różanka

Rhodeus amarus

Działania ochronne

- **Ograniczenie ingerencji w koryta rzeczne** (niezbędne prace wykonywać pod nadzorem ichtiologicznym)
- **Odtworzenie i utrzymanie dobrej jakości hydromorfologicznej rzek.** Zachowanie jakości hydromorfologicznej w zakresie naturalnego charakteru brzegów oraz geometrii i mobilności koryta. Zachowanie, a tam gdzie została usunięta – umożliwienie spontanicznego odtwarzania się strefy roślinności brzegowej o urozmaiconej strukturze. Pozostawienie kształtowania koryta procesom naturalnym. Przy prowadzeniu prac utrzymaniowych niezbędnych dla zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do rzeki należy uwzględnić konieczność:
 - ograniczenia zasięgu ingerencji do minimum gwarantującego zabezpieczenie zagrożonego mienia,
 - zachowania zasad dobrej praktyki utrzymania rzek,
 - stosowania rozwiązań o możliwie najmniejszym wpływie na jakość hydromorfologiczną rzeki. Prowadzenia robót poza okresem od 1 marca do 31 lipca, za wyjątkiem sytuacji nagłych, związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia.

Dalsze prace

- Przygotowanie projektu zarządzenia ustanawiającego PZO
- Udział społeczeństwa
- Podpisanie zarządzenia

Kontakt:

Koordynator planu:

Monika Klimek - 41 343 53 58

Planista regionalny:

Diana Bartkiewicz – 041 230 20 35

Asystent planisty regionalnego:

Anita Krywko – 041 230 20 35

